

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XXII. évfolyam 109. szám.

Nagyvárad

Szombat, 1916 május 13.

Volhyniában a harc tovább tart.

Orosz hadszíntér. Budapest, május 12. (Hivatalos.) A fokozott harci tevékenység volhyniai arcvonalunkon tovább tart. Lényeges esemény nem történt.

Visszavert támadás a Mrzli Vrh ellen.

Olasz hadszíntér. Budapest, május 12. (Hivatalos.) A tüzérségi harcok váltakozó hevességgel tovább tartanak. Az ellenségnek a Mrzli Vra ellen intézett két támadását visszavertük.

Délikeleti hadszíntér. Budapest, május 10. (Hivatalos.) Nincs esemény. Höfer.

Orosz tüntetés Románia ellen.

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: A szláv unió izgatására nagy tüntetések voltak Romániában, amely zavarek zavargásokra adtak okot.

Bukarestből jelentik: Egy Szentpétervárról tegnap visszatért hivatalos személyiség beszéli, hogy az ottani szláv unió husvét vasárnapján román ellenes tüntetést rendezett. A tüntetés egy sajtókampány következménye, melyet több mosekvai és szentpétervári lap indított Románia ellen azon a címen, hogy Románia a német-román kereskedelmi szerződés folytán politikailag is lekötötte magát.

Az Unió viszálya Mexikóval.

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: Villa csapatai betörték az Egyesült Államok területére s elűzték az amerikai csapatokat. Azt hiszik, hogy Villa a vasuti összeköttetést a határ felé el akarja vágni.

Az angol fronton új harcok kezdődnek.

Bern, május 12. A Temps katonai kritikusa írja: Az egész angol front megelevenedett. Az ágyuharc általánossá vált és különösen a két legszélő ponton. Pilkem és Hoghe közelében, Ypres körül, a Somme régiójában, Maricourtnál, valamint Albert és Peronne között rendkívül heves. Gyalogsági harcokra eddig Lens és Monchy között került a sor. Az eddigi harcokból még nem lehet arra következtetni, hogy a németek a brit front ellen intéznek majd a verdunihöz hasonló nagy támadást.

A pfalziak sikeresen rohamoznak.

Berlin, május 12. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A Hulluch melletti Hohenzollern erdő-től délkeletre pfalzi zászlóalj az angol állás több vonalát rohammal elfoglalták. Eddig 127 sebesületlen foglyot szállítottak be és több gépfegyvert zsákmányoltak. Az ellenség ezenkívül jelentékeny véres veszteséget szenvedett. Különösen egy eredménytelen ellentámadása alkalmával az Argoneokban. A franciáknak a Fille Morte ellen lángszórók felhasználásával intézett támadása meghiúsult. A Maas területen élénk volt a tüzérség tevékenysége. A franciáknak Thiaumont erdőben történt gyenge támadási kísérletétől eltekintve említésre méltó gyalogsági tevékenységre nem került a sor.

Horodzieja bombázása.

Keleti hadszíntér.

Egy német repülőgéppraj Horodzieja vasúti állomást a Krasin—minszki vonalon bőségesen bombázta.

Balkáni hadszíntér.

Lényeges esemény nem történt. (Min. eln. sajtóosztálya.)

Koruból elvitték a szerbeket.

Luganó, május 12. A Neon Astinak jelentik Koruból, hogy a szigetéről már csaknem az összes szerb csapatokat elszállították. A barakkokban most már csak olasz karabinierik és angol üdülőkatonák tartózkodnak.

SZŐNYEG-FÜGGÖNY

ágy- és asztalterítők, matracok és paplanok, roletta-vásznak, ágyhuzatok, teher-neműek és pamlag átvétők

a legolcsóbban kaphatók
CZILLÉR IMRE
nagyáruházában.

Az élelmezési ügyosztály működése.

Városi közgyűlés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap folytatta esütörtökön megkezdett közgyűlését.

Az összes kitűzött ügyeket letárgyalták. Csupán két dolognál: az élelmezési ügyosztály működéséről szóló jelentésnél és a Royal kávéház bérleténél volt hosszabb vita, de végül mindkét dologban elfogadták a tanács javaslatát.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

A közgyűlésen Rimler Károly polgármester elnökölt. A törvényhatóság tagjai kevesen voltak jelen.

Az előző napi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után áttértek a tárgysorozat pontjaira.

A belügyminiszter leiratát a közlelmezési ügyosztály tisztviselői és alkalmazottai részére megszavazott jutalomdíj tárgyában a tanács javasolta, hogy a jutalomdíjat a város előlegezze, az élelmezési ügyosztály visszafizetési kötelezettsége mellett.

Materny Imre elfogadja a javaslatot, de kifogásolja, hogy az összeget a jóváhagyás előtt kiutalják.

A tanács javaslatát elfogadták.

A központi választmányban Hofbauer Pál halálával megüresedett tagsági helyet titkos szavazás útján töltötték be.

A beadott 28 szavazatból kapott dr. Hoványi Géza 17, dr. Adorján Emil 10 és Materny Imre 1 szavazatot s így dr. Hoványi Géza választott meg a központi választmány tagjává.

Az esküdtképes egyének névjegyzékét összeállító bizottságba dr. Hoványi Gyula és Kelen Béla választottak be.

A város közlelmezése.

Hosszu vita keletkezett a közlelmezésről szóló jelentésnél.

Kiss Dávid az élelmiszerek áránál az eladók által ügött visszaélésekre mutatott rá. Jobban kellene ellenőrizni a megállapított árak betartását. A városi szenttelep kivétel a városon kívül levő faterlepre káros a szegény emberekre, mert nem képesek a magas beszállítási díjat megfizetni. Vezesse be a város a vágottfa árulását. Fejtségi a városi fánál előfordult hiányokat; a méter fát mind keresztbe rakják s így 2 méterfa helyett csak másfél köbmétert lap a vevő. Hozzák be a súly szerinti faeladást.

Biró Márk bizalommal van a főjegyző működése iránt, de azt kívánja, hogy az élelmezési ügyosztály működéséről adatokat közöljenek a polgármesteri jelentésben. A zsirellátásról akként gondoskodik a város, hogy 350 sertést hizlal, ez azonban kevés Nagyvárad közönségének, hus- és zsirellátásra. Nagyobb mennyiségről kellene gondoskodni már most, mert az árak mindig emelkednek. Van a közönségnek egy része, akik nem fogyasztják a sertéshúst, ezekről is kellene gondoskodni. Indítványozza, hogy a város irjon fel a kormányhoz az élőállatok árának országos maximálása iránt. A szappan ára is horribilis, ennek a maximálását szintén kéri a város. A tej drága és rossz: hamisítják. Szigoruan kellene ellenőrizni. Hallotta, hogy új szerződéseket kötöttek tejjre. Lesz-e a télen elég tej a közönség részére? Felemlíti a famizériákat s kéri, hogy ezt is az élelmezési ügyosztály körébe utalják. Különben elfogadja a tanács javaslatát.

Dr. Perczel Adolf elismerését fejezi ki az élelmezési ügyosztálynak a kenyérellátás körüli kitűnő gondoskodásáért. A hus és zsirellátás körül azonban hiányok vannak, amiknek a kormány az oka, mivel az élő-

állatok ármaximálása nem történt meg. Erre nézve elfogadja Biró Márk indítványát azzal, hogy az élőállatok rekvirálását is kéri a város. A szénkiszolgáltatás a legjobb kezekben volt a villamosműnél.

Czeplédy Jeremiás a mészárosok és hentések helyzetét fejtegeti. Óriási áron sem kaphatnak állator. Ő is kéri az élőállatok ármaximálását.

Hegedűs Nándor indokolatlannak találja a hentések és mészárosok panaszt; nem érdemelnek szánakozást, mert csak az árak emelésére törekednek s ők idézték elő, hogy hushány van. Hibáztatja, hogy a város nem állította fel a hatósági mészárszékét, amely pl. Miskolcon jól bevált. Az ármaximálás rekvirálás nélkül semmit sem ér. A baromfi-piac mizériáira tér át s a polgárorség működését kritizálja. Aki egyszer hozott be baromfit az itteni piacra, másodszorra nem hoz, a szekaturák miatt. A városi tejellátás kritikán aluli. Intézkedtek e, hogy a közönség részére legyen elég tej. A tejközpont teje rossz. A tűzifát Biharmegyéből elszállítják Budapestra, itt pedig nincs fa, pedig kinálták Nagyváradnak is.

Balogh Döme nehézményeli, hogy az ő tanácsait nem fogadja el az élelmezési ügyosztály, pedig ha akkor szerezték volna be az egyes cikkeket, mikor ő ajánlotta, olcsón jutott volna hozzá a város.

Gábel Jakab a libazsir árának maximálását sürgeti.

Lukács Ödön főjegyző válaszolt ezután hosszabban a felszólalásokra. Az élelmezési ügyosztály munkája még nincs befejezve s tovább fejlesztik az akciót. Sertést azért nem vettek előbb, mert tengeri nem volt a hizlaláshoz. A most hizlalás alá vett 350 drb sertés által a zsiirszükséglet ellátása decemberig biztosítva van. Ha a város nem készült volna, ma nem lenne Nagyváradon zsiir. A kutatás eredménye mindössze 12 mázsa zsiir. Mit csinálnánk ezzel s minő nagy zsiiruszora volna városunkban. Helyesli, hogy a szappan kartell ellen irjanak fel. A város nagymennyiségű Schicht szappant vásárolt Ausztriában, kilónként 3 korona 20 fillérért, de az osztrák kormány nem engedti kiszállítani. A kereskedelmi miniszter a város kérésére közbelépett s várjuk az eredményt. A tejközpontot május 1-én vette át s még most van az átvétel; annak idején pontosan beszámoltak. Most szerződést kötöttek az okányi uradalommal napi 300 liter tejjel novemberig, a télen pedig 1500 literre, előnyös feltételek mellett, tehát most napi 5000 liter tej áll rendelkezésre, a télen pedig napi 3200 liter. A baromfi piac is javul. A libazsir már maximálva van kilónként 10 koronában. Erre is kiterjesztik a bejelentési kötelezettséget. Az élőállatok ármaximálásáért már kétszer felirt a város és a Városok Kongresszusa is kérte azt, de lehet újra felírni. Az élőállatok rekvirálása veszedelmes lenne. A hatósági mészárszék felállítását megkísérelték, de nem sikerült. Ma még nehezebb volna az, mert kevés az állat. Ha azonban a husellátásnál bajok lesznek vagy önállólag fellállítják a hatósági mészárszékét, vagy a husiparosokkal együtt oldják meg a kérdést. Ajánlja a tanács jelentésének elfogadását.

Rimler Károly megjegyzi, hogy a tűzifa ellátására megtettek mindent; első sorban 1500 családról gondoskodtak, főleg akik hadbavonultak és szegények. Másodszorban az árakat nivellálták. Már gondoskodnak a téliszükségletéről. A szénellátás kérdését e héten tárgyalják.

A tanács javaslatát elfogadták, azzal, hogy felírják az élőállatok árának maximálásáért és a szappan kartell ellen.

A közuti alap 1913-1914. évi zársummadását elfogadják.

A Royal kávéház bérlete.

A tanács előterjesztést tett a Royal kávéház bérlete és ezzel kapcsolatban a

szomszédos Papolczy féle ház megvétele tárgyában. A házvételt a szálloda, fürdő és a kávéház kibővítésének szüksége indokolja.

Dr. Medvigy Gábor kifogásolja, hogy a Rimanóczy alap felügyelő-bizottságának meghallgatását mellőzték s hogy nincs végleges megállapodás a kávéház bérlővel a tulajdonukban lévő ház megvétele tárgyában. Ezért vegyék le a javaslatot a napirendről. Jogi szempontból kifogásolja, hogy a hagyatékkal spekuláljanak, mert ez ellenkezik az örökösök akaratával és a hagyatékok természetével. 160000 koronáért csak telket kapna az alap, amelyet százezrekkel fel kellene építeni. Az építkezés most is, a háboru után, is drága lesz. Az alap mai állapotában is rentabilis. Ha jóvedelmezőnek gondolják a házvételt, vegye meg a város, építtesse fel s ha kifizeti magát, adják át majd az alapnak, de azt ne terheljék meg. Vagy ha szükséges a helyiség, adja azt bérbbe a város. Ez részletkérdés. Minden spekuláció eltolja a szegényház létesítését. A felügyelő-bizottság bevonásával folytassák a további tárgyalást.

Dr. Perczel Adolf reflektál Medvigy érveire, akinek jogi aggályait nem osztja. Az alap önálló jogiszemély, mely köthet ügyleteket, a miniszter jóváhagyásával. Más kérdés a rentabilitás, ezt ő sem látja tisztázva.

Rimler Károly: Azért nem hallgatták meg a bizottságot, mert nem új dologról van szó. A házvétel és a kibővítés szükségét a bizottság már korábban helyeselte. Ha nem akarjuk a szálló és fürdő visszafejlődését, meg kell szerezni a házat. Az eddigi jóvedelmet letétbe helyezték. Nyugodt lélekkel ajánlja a tanács javaslatának elfogadását.

Dr. Thury László életbevágó sürgős dolognak tartja a kérdés elintézését, amelyet nem lehet halasztani, mert a kávéházi bérlet novemberben letelik s az alap elesik a jóvedelemtől. Most még nem a megvételről van szó; egy év alatt megveheti a házat a város, vagy eláll a vételtől. A hagyatékok, melyben üzletek vannak, úgy kell kezelni, mint a jó gazda, hogy az értékét emelje. Indítványozza, hogy a javaslatba foglalják bele a vételre nézve „a város, vagy az alapítvány” módosítást.

Dr. Medvigy Gábor válaszol. Mint hallja, tényleg megállapodtak a bérlővel, akkor nem látja szükségesnek a halasztást s erre vonatkozó indítványát nem tartja fenn. Az alap jogi természetére nézve fenntartja nézetét s mikor a ház megvételéről lesz szó, azt kifejti. Most elfogadja a tanács javaslatát.

Fényes Manó azt állítja, hogy a felügyelő bizottságban Medvigy is elfogadta a házvételt. A bizottságban megbízták a polgármestert, hogy 160.000 koronáért vegye meg a házat.

Dr. Medvigy Gábor rövid hozzászólása után a tanács javaslatát a dr. Thury módosításával elfogadták.

Apróbb ügyek elintézése után Csáky József számtiszt nyugdíjazását kimondták.

A megüresedett II. osztályú számtiszt állásra a pályázatot kiírják s a választás a júniusi közgyűlésen megy végbe.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

* **Varróiskola megnyitás.** Tisztelettel értesitem a t. hölgyközönséget, hogy szabászati és varróiskolában új kursust kezdek hol tanítványaim legkönnyebb módszer szerint sajátítják el a legegyszerűbbtől a legegánsabb ruhák szabását és varrását. Már eddig is számos növendékem nyert teljes szaktudást, hadban elesettek özvegyei és árvái fél tandíj mellett nyernek kiképzést. Növendékeim iparigazolványra jogosultak. Biró Margit, Rimanóczy-utca 12. II/8.

A cinkotai horzalmak tanyája.

A csatári áldozat testvére beszél.

A rendőri munka lassankint napvilágra hozza a cinkotai asszonyirtó életének borzalmas történetét minden szennyével és förtelmével. Az adatok hegymagasságnyra torlódnak, az előbukkanó bizonyítékok a hordókból az elvetemültségnek olyan sötét képét festik, visszataszító és undorító részletekkel, hullabűzzel és gázzal, hogy a förtelmeket tapasztalt rendőri kéz is irtózva nyul ahhoz a rothadáshoz, melyet Cinkotán talált. Az olvasó pedig ájuldoz a részletek olvasásakor s a mi mindenhez hozzátörődött lelkünk borzongva veti e sorokat papírra.

Ma a hordók titkának felfedezésével s a szerencsétlen áldozatok agnoszkálásával telt el. A 6. és 7. hordó rettenetes titkáról alább közöljük éjjel érkezett jelentéseinket s azt a hírt, hogy Kiss Béla büntársát letartóztatta a rendőrség.

Anya gyermekével a hordóban.

Budapesti tudósítónk jelenti éjjel:

A ma reggel 8 órakor megnyitották a 6. és 7. hordókat is.

A hatodik hordóban hatalmas testű nő volt, selyem fodros alsóban, csipkés selyem bluzban. Pongyola volt rajta, kezében retikül sötét bőrből és egy puderskatulya. Jobbmódú nő lehetett, kezén karikagyűrű volt „Char-nier” jelzéssel, nyakán négyes fonatu kötél, ezenkívül négyszer cukorspárgával volt körültekerve, belekötvé butorszínór is.

A boncolásnál jelen volt *Bednár* Istváné, akinek nővére, *Kukán Katalin* tünt el s azt kereste.

Bednárkné felismeri nővérét.

Kukán Katalin 1912 ben tünt el Budapestről, életjelt adott magáról egy izben. Azt írta, hogy elszegődött egy családhoz s Amerikába vándorol, mert áldott állapotban van. Azóta életjelt nem adott magáról.

Miután az adatok megegyeztek a 6. hordókan talált hullán levő ismertetőjelekkel, *Bednárkné a hullában nővérét felismerte*. A nő áldott állapotban volt.

Andreánszky Jenő dr. hatósági orvos most a hetedik hordót nyitotta fel.

A gyermek a hordóban született.

A hordóban egy asszonyi holttest volt, mellette kifejletlen gyermek hullá. **A gyermek a hullagáz következtében született meg.** A nő szőkehajú volt. Azt hitték, hogy *Bednárkné* talán eltesztette a hordókat s a hullákat, s ez az ő eltűnt nővére, de az adatok tényleg arra vallottak, hogy *Tukán Katalin* a 6. hordóban talált hullával azonos.

Nagy Jánost letartóztatták.

Délután *Nagy Jánost*, *Kiss* büntársát bevitték a budapesti rendőrségre.

A csatári áldozat nővére.

Nyilatkozik a Tiszántúlnak.

A csatári áldozataak *Fekete Esztinek* testvére *Biharon* lakik. *Váry András*, a kiváló bihari jegyző szívességéből a következő beszélgetést folytattuk vele:

— Nevem *Asztalos Lajosné Fekete Róza*. Testvérem *Fekete Eszti* ezelőtt öt

évvel eltűnt. 1882-ben született, apánk *Fekete Gábor*, anyánk *Rácz Juliánra* volt s jó módu földmives családból származunk. *Eszti* 1902 ben ment férjhez

**Papp Péter nagyvárad-i
köszörűshöz, akinek bódéja ma is a nagy piacon van.**

Eszti azt hozta fel, hogy férje vele rosszul bánik s ezért 1909 ben otthagyta. **Elment szakácsnének Cinkotára egy vendéglőbe.** Ott volt 1911 ig.

1911. március 1-én vagy másodikán, már nem tudom, melyik napon, hazajött *Csatárba* s itt eladta hogy

**egy bádogos a vőlegénye
s ki akar vele menni Amerikába. Nincs azonban több pénze 300 koronánál pedig — mint a bádogos mondta — oda 400 korona kell.**

Ezért leküldte szüleihez őt s szüleitől kért 100 koronát s ágyneműket. Apánk azonban nem adott neki semmit, nem hogy 100 koronát.

Ezután visszament március 4-én *Cinkotára*. Azóta nem hallottunk felőle semmit, csak most olvastuk a *Tiszántúlnak* a rettenetes hírt *Esztiről*. Azt hittük, hogy Amerikában van. Levelet nem küldött nekünk. Megrendülve hallottam, mi történt vele. Irtozatos.

Közepes magasságú, csinos, vörös hajú, fehér bőri asszony volt az *Eszti*. Ragaszkodott ahhoz a tervéhez, hogy újból férjhez menjen, hiszen még fiatal volt, 34 éves.

A hatóság még nem érdeklődött irántunk.

Apánk, *Fekete Gábor* *Csatárban* halálos ágyán fekszik s minden pillanatban várják a halálát. Ha meghallja e hírt szegény, rögtön meghal. Anyánk egész nap a földéken volt, még ő sem tud semmit *Eszti* pusztulásáról.

Kiss Béla él?

Éjtélután jelenti tudósítónk:

Egy élelmiszerárusító jelentkezett a rendőrségen, s ezt vallotta:

Egy katona ebédelt a minap bódéjában

**a katona személyleírása
Kiss Bélára ilik.**

Elbeszélte, hogy most szabadult kjszerb fogságból és

szeretne megnősülni,

ezért apróhirdetéseket tett közzé, amelyekre egész sereg választ kapott.

Megkérte az elárusítónt, hogy ezekre a levelekre válaszoljon, de a leány ezt a kérelmet visszautasította.

Bécsben is nyomoznak.

A budapesti rendőrségen megállapították, hogy *Besan Julia*, akit eltűntnek hittek, *Füzeegysarmaton* van férjnel.

A rendőrség délután megkereste a bécsi rendőrséget, hogy nyomozzon,

nem követett-e el Kiss Béla Bécsben, ahol hosszabb ideig élt, hasonló bűncselekményeket?

Be kell jelenteni a gyapjukészletet.

Hirdetmény.

A gyapjukészletek forgalomba hozatala és bejelentése tárgyában.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a magyar kir. miniszteriumnak 1259—916 M. E. rendelete értelmében a gyapjukészletek bejelentése és forgalomba hozatala tárgyában következőkre hívja fel a város közönségét.

1. §. A jelen rendeletben foglalt rendelkezések kiterjednek: A magyar szentkorona országai területének összes gyapju termésének, tekintet nélkül arra, hogy már lenyirt vagy csak ezután lenyirandó gyapjuról van.

B) A timár, dög, bőr szücs és matróc gyapjura, ideértve a gyapjas juh és bárány bőrbőrökről, valamint a szücs bőrhulladékokról nyírással vagy más uton leválasztott gyapjút is.

Ügyletek érvénye.

2. §. Az 1. §. meghatározása alá eső gyapju, amennyiben a készlet a 6-ik §. a rendelet hatálya alól ki nem veszi a jelen rendelet életbelépte után, akár előre eladás, akár kész eladás útján, csak a jelen rendelet korlátai között és csak annak adható el és az ily gyapjút csak az veheti meg, akinek a jelen rendelet szerint vásárlási jogosultsága van.

Gyapjunak vásárlásra jogosultak részére előre eladása csak az 1916. év végéig terjedő időre történhetik.

Ez előbbi bekezdés szabályával ellenkező minden ügylet tilos és semmis.

Eladási kötelezettség.

3. §. Mindazok akik gyapjunak termelésével, eladásával vagy feldolgozásával foglalkoznak és általában mindazok, kik az 1. §. meghatározása alá eső gyapju felett rendelkeznek, kötelesek, amennyiben a 6. §. kivételt nem állapít meg készletüket a gyapju Központnak (Büdapest, IV. ker. Városház-utca 14. szám) megvételre felajánlani és pedig a jelen rendelet életbeléptének idejében meglévő készletüket jelen rendelet életbe lépését követő 14 ik napon,

a később termelt (nyirt vagy más módon nyert) vagy beszerzett készletüket legkésőbb a gyapju termelésétől vagy beszerzésétől számított 14 ik napon.

Eladás a gyapju Központ részére.

4. §. A gyapju Központnak szólv ajánlatot a rendőrségnél díjtalanul kapható úrlapok felhasználásával postán ajánlvá kell a gyapju Központ címére elküldeni.

E §. többi rendelkezésére nézve a szükséges felvilágosítást a rendőrkapitányi hivatal adja meg.

Vásárlásra jogosult bizományosok és kereskedők.

5. §. Az 1. §. meghatározása alá eső gyapjút bizományosok minőségben az vásárolhat, akinek:

a) a Kereskedelemügyi miniszter a gyapju Központ részére való vásárlásra bizományosok jogosítványt ad,

b) akit a gyapju központ bizományosul kinevez.

Az 500 kg. on alóli mennyiség (második §. második bekezdés) megvásárlására azok a kereskedők is jogosultak, akiket az I. §. foku iparhatóság erre külön igazolvánnyal feljogosít.

Ilyen igazolvánnyal csak olyanok ruházhatók fel, kik gyapjukereskedéssel az illető iparhatóság területén 1914. év augusztus 1. je előtt iparszerűleg foglalkoztat.

Mentességek a felajánlás kötelezettsége alól.

6. §. A második §. ban elrendelt felaján-

lasi kötelezettség és ehhez képest a jelen rendelet hatálya nem terjed ki:

a) azon gyapjukészletekre, melyek a jelen rendelet életbelépésének napján gyapjut feldolgozó gyárakban vannak, amennyiben az illető gyárak katonai megbízások birtokában vannak;

b) a házi ipari célokra szükségelt gyapjukészletekre, de a felajánlás kötelezettsége alól e címen kivetett gyapjumennyiségek a gyapjut háziipari célokra feldolgozó egyes birtokosoknál 10 kg. zsirban nyirt gyapjut meg nem haladhatnak;

c) általában mügyapjura és gyapjuhuladéokra.

Büntető határozmányok.

10. §. Aki a jelen rendelet hatályának ideje alatt gyapju készletét a gyapju Központnak megvételre a jelen rendelet ellenére fel nem ajánlja, ilyen készleteket a jelen rendelet ellenére hoz forgalomba, vagy azokkal a jelen rendelet ellenére egyébként rendelkezik, ugyszintén az is, aki ilyen készleteket tudva, hogy elidegenítésük a jelen rendeletbe ütközik, megszerez, kihágást követ el és 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Jelen rendelet 1916. évi április hó 30 ik napján lép életbe.

A felajánlásra és bejelentésre vonatkozó úrlapok, nemkülönben a rendelet intézkedéséről mindennemű felvilágosítások Rendőrség, I. emelet, 18. számú szoba, rendőrségi kiadó szerezhetők meg.

Nagyvárad, 1916 május 12.

Rendőrfőkapitányság.

Mikor lesz vége a háborúnak ?

Ezen szavakkal fordul az Országos Központi Hitelszövetkezet felhívásában a kötelékébe tartozó szövetkezetekhez, s azoknak több mint 700,000 főnyi kisgazda közönségéhez. Ezzel kezdi, s azzal fejezi be, hogy ahány millióval többet ad a nemzet a hadikölcsönre, annyi nappal hamarabb lesz vége a háborúnak. Ezen intézmény élészemű vezetői helyesen gondolkoznak. Tényleg „minél erősebben mutatják meg a nemzet apraja nagyja pénzügyi erejét és pénzügyi felkészültségét, annál hamarabb fogják belátni ellenségeink, hogy minden erőfeszítésük s minden fondorlatuk, melylyel a háborut kihuzni akarják, csak reájuk nézve nézve káros, s csak önmaguknak ártanak.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet, illetve az annak kötelékébe tartozó szövetkezetek a kisemberek táborai, melyek a régebbi hadikölcsönöknél is, miként a fronton küzdő hőseink, minden erejüket összefogták, hogy itt bent, különösen a hadikölcsönjegyzésben semmivel se maradjanak hátrább, mint azok ott kint, a veszélyes táborban. Ezek a kisemberek, 50—100 koronás jegyzéseikkel sok sok milliót adtak össze, s ezzel példáját tudják nemcsak önmaguk önzetlen hazafiságának, hanem példát mutattak a nagyoknak, hogy ők is erejükhez mérten kötelezettek vagyonuk arányában hadikölcsönt jegyezni.

Az igaz, hogy legnagyobb részben az ország kispolgárainak mindenkor, és soha eléggé nem dicsőíthető áldozatkészsége és hazafisága eredményezte nagyrészen az elért fényes eredményeket, de igen tekintélyes befolyással bírt e sikerre nemcsak az Országos Központi Hitelszövetkezet, és az annak kötelékébe tartozó 2400 szövetkezet

felvilágosító szerepe, hanem a helyes szervezethez ereje, amely képes volt az egyenként csekély összegekből több száz milliót összegyűjteni. Munkája nemcsak magára a gyűjtésre, hanem általában az egész országban a kisemberek előtt a járadéknak megismertetésére, annak közgazdaságilag előnyös voltának bebizonyítására terjed ki, s ezzel nemcsak a saját szervezetének segítette elő a hatalmas eredményt, de közvetve segítségére volt mindazon intézményeknek, melyek a vidéken hadikölcsön jegyzéseket gyűjtöttek.

Tehát itt nemcsak az eredmény nagyságát kell a szervezet javára írni, hanem erkölcsi hasznát is, melylyel szolgál az államnak azáltal, hogy a kisembereket helyes tőkebefektetésre s megfelelő közgazdasági elvekre megtanította.

A cserkéreg forgalombahozatala.

A cserkéreg forgalombahozataláról szóló miniszteri rendeletet a rendőrfőkapitány következőkben ismerteti:

A m. kir. miniszteriumnak 922—1916. számú rendelete alapján a tölgy és fenyőkéreg (cser) készletek forgalombahozatala tárgyában a rendőrfőkapitányi hivatal a börgyárosokkal, timárokkal és bőrkereskedőkkel a következő felhívást közli:

1. §. Tölgy- és fenyőkérget (cser) csak a jelen rendeletben foglalt rendelkezéseknek megfelelő módon szabad forgalomba hozni.

2. §. Mindazok, akik tölgy vagy fenyőkéreg (cser) termeléssel foglalkoznak, továbbá mindazok, akik ezektől a termelőktől vagy másoktól ily árut szereztek, kötelesek amennyiben rájuk nézve a 4. §. kivételt nem állapít meg, 1916. évi május hó 1. napján meglévő készleteiket és pedig termő helyen az erdő bármely részében elhelyezett mint az erdőből kifuvározott és beraktározott készleteket minden hó 15. napján a magyar szent korona országainak Bőripari központja mint részvénytársaság cégnek Budapest V., Nándor utca 12 a hátóságilag megállapított ár mellett megvételre felajánlani. Az ajánlatok megtételére szóló úrlapok ugyanott szerezhetők be.

4. §. A 2. §. ának rendelkezésétől eltérésnek a következő esetekben van helye.

1. Börgyárosok vagy timárok az üzemban meglévő vagy saját kezelésükben termelt készleteiket saját üzemük részére korlátlanul felhasználhatják. Ha azonban készleteiket eladni vagy más módon elidegeníteni kívánják, ugy kötelesek azokat első sorban a bőripari központnak megvételre felajánlani. Börgyárosok és timárok, akik saját kezelésben kívánnak cser termelni, kötelesek ebbeli szándékukat a termelési helyének és kezdetének megjelölésével a Bőripari központ úján a kereskedelemügyi magyar kir. miniszterium ipari és műszaki osztályának termelés megkezdése előtt bejelenteni. Aki a bejelentést elmulasztja köteles készletét a 2. §. rendelkezése szerint a Bőripari központnak felajánlani.

A 2. §. ban említett személyek, a börgyárosok és timárok is készleteiket a kereskedelemügyi miniszter által külön rendeletben megnevezendő termelőknak és kereskedőknek is eladhatják. Az ily eladott készleteket az eladó és vevő is tartozik bejelenteni a bőripari központnak.

5. §. Az a körülmény, hogy a fél készleteit vagy annak egy részét a rendelet előtt másnak elszállította vagy lekötötte, a jelen rendeletben megállapított felajánlás kötelezettsége alól nem mentesíti.

7. §. Jelen rendelet életbeléptetésének napjától vasuton csak az esetben szabad szállítani, ha erre a szállítási igazolványt a kereskedelemügyi miniszter megengedte.

11. §. Aki jelen rendelet határozmányait megszegi, vagy az ellen vét, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással s 2000 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntethető.

12. §. Ezen rendelet 1916. év április hó 15. napján lép életbe.

Nagyvárad, 1916 május 11.

Rendőrfőkapitányság.

A 6500 literes hordó rejtélye.

Ellopták a bort vagy elszivárgott?

A Nagypiac téren van a Hagenmacher-féle serfőzde, amelynek pincéjében igen nagymennyiségű bor van elraktározva. A pince tulajdonosai Neuländer Jenő és Jungreis Márton. A pincében volt elhelyezve többek között egy 65 hektoliteres hordó telve fehér óborral mintegy 7100 korona értékben.

A pincébe hat hét óta csak a napokban mentek la először, hogy az óriási hordóban levő bort kisebb hordókba fejték le. Meglepetve tapasztalták, hogy a hordó teljesen üres, csak a seprő maradt meg a fenekén.

Jelentést tettek a titokzatos esetről a vendőrségen, a honnan Ehrlich Imre fogalmazó, Vass Károly, Vass Albert, Kelemen András és Dienes István mentek ki a helyszínre.

Megvizsgálták a pincében a hordók elhelyezését és a pince talaját. Azt mindjárt konstatálták, hogy 6500 liter bornak az ellopása nem történhetett olyan könnyű szerrel, hogy azt észre ne vették volna.

Tegnap délután Vass Károly és Kelemen Andás detektív újból kiszállottak és a hordó körül a talajt 1 méter mélységben felásatták. Ez azért vált szükségessé, hogy megállapítsák, hogy a bor nem-e szivárgott ki a hat hét alatt a hordóból.

Az 1 méter mélységű talajt vegyileg fogják megvizsgálni, hogy tartalmaz-e magában bor anyagot?

Ez a fogyasztási adó szempontjából is fontos, mert a 6500 liter bor után meglehetősen magas a fogyasztási adó.

A tegnapi vizsgálat alkalmával meglepődve konstatálták a detektívek, hogy a bizonyos hordótól messzebb fekvő hordók körül is bortócsát találtak. Megállapítást nyert, hogy ez a töcsa a többi hordó szivárgásából származott. Állítólag a 65 hektoliteres hordó alsó doagái megronthadnak és a nagy nyomás következtében meglazultak s az így támadt nyíláson szivárgott ki lassankint a bor, anélkül, hogy azt észrevették volna. Mindenesetre a nyomozás világosságot fog deríteni az óriás hordó rejtélyes ügyében.

* Gyönyörű rózsás arc a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára K 1.50. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B. Rimanóczy-palota.

A Katholikus Kör mozigépjéje.

Sok viszontagság után megérkezik.

Régi kedvenc terve a Katholikus Kör vezetőségének, hogy a vetítő estélyek számára, amelyek népszerűségben folyton növekednek, egy modernül felszerelt mozi-vetítő gépet szerez be.

Grócz Béla nagyprépost, aki minden modern keresztény akciót megértő szeretettel támogat, biztosította a költséget, mire a Kath. Kör megrendelte a gépet, mert más-hol megfelelőt és célszerűt nem gyártanak, Berlinben s ki is fizette a cégnél, amely eladta.

Rövidesen rá értesítést kapott a berlini cégtől, hogy a gépet nem szállíthatja, mert az villanyerőre dolgozik s egy birodalmi hadügyminiszteri rendelet értelmében semmiféle olyan gépet, amely villanyerőre van készítve, exportálni nem szabad. Ő, a cég ezt a tilalmat hatályon kívül nem tudta helyeztetni, ezért a Kört értesíti, tegyen meg minden lehetőt, hogy hozzájuthasson olcsó és megfelelő gépjéhez.

E veszedelem hírére előkelő helyről azonnal érintkezésbe léptek a cs. és kir. hadügyminisztériummal, amely a kérelmet pártolólág közvetítette a német birodalmi hadügyminisztériumnak. A tárgyalások folyamán több ízben veszedelemben forgott mozigépjünk, amelynek ára Grócz Béla nagyprépost gradiózus adományából telt ki, de végre győztünk s a mozigép szállítási engedélyt kapott Németországtól.

Tegnap érkezett a féltett gép Budapestre s Isten segítségével rövid időn belül már rajta peregnék az érdekes filmek, hogy szórakoztassák és gyönyörködtessék a Kath. Kör tagjait.

A városi fogyasztási adóhivatal telefonja.

Hirdetmény.

Mindazon bor és szesznagykereskedő, továbbá a városi fogyasztási adóhivatal kezelési szabályzata 14. § ában megjelölt bormérők, pálinkamérők, kereskedők, szatócsok, bor- és pálinkakereskedők érdekében, akik a boritaladó törvény 23. és 24. § ában foglaltak szerint az utólagos leszámolást igénylik, a városi fogyasztási adóhivatalnál a folyó évi május hó 15. étől kezdve telefon inspekciós szolgálatot vezetem be (Telephon szám 111), a hol a fogyasztási adóhivatalnak egy-egy közege hétköznapokon d. e. 7 órától 12 óráig, d. u. 2 órától 7 óráig; — vasár- és ünnepnapokon pedig d. e. 7 órától 12 óráig az érdekelteknek rendelkezésre áll.

Értesitem tehát mindazon érdekelteket, akik az utólagos leszámolást igénylik, s ennek alapján a beszédési körből kiszállított bor- és szesz italok után a borital adótörvény 46. §, illetve az 1894. évi XV. t. c. ben szabályozott adóleírást élvezik, továbbá minden, a beszédési körbe beszállított bor- és szesz italok felülvizsgálására vonatkozó intézkedések megtételét telefonon jelentkező érdekeltek fel nevét, pontos lakását és kívánóságát az erre a célra felfektetett telefonkönyvbe bevezetni, s annak sorszámát az érdekeltekkel közölni, hogy az érdekeltek fel, ér-

dekeinek megóvása szempontjából a telefonkönyv sorszámára hivatkozhatnak.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy ezen intézkedésem a törvényben előírt kötelező bejelentések és bárcák felmutatása alól senkit sem mentesít, ez csupán a bejelentések körül előforduló mulasztások meggátolását célozza és az érdekeltek törvényben előírt kötelezettségeit könnyíti meg.

Végül megemlítem, hogy minden, a hivatalos közeg eljárása ellen felmerülő panasz hozzám intézendő. (Telefon-szám 684.)

Nagyvárad, 1916 május 11.

Juricskay Barna s. k.
adó- és pénzügyi tanácsos.

Tíz koronáért 14 napi fogház.

Gyorsított eljárás Bányayné ellen.

Bányay Károlyné az ellene a nagyvárad rendőrhatalóság előtt nyomozás alatt álló s kerítés büntette miatt lefolytatott ügyben 1916. február 8. án Kráhm László hivatali esküt tett rendőrtisztviselőnek, aki a hadiállapot tartama alatt a rendőrkapitány által kihallgatások önálló foganatosításával is megbízott, azon célból, hogy ez hivatali kötelességét megszegje, tíz koronát ígért jutalmul arra az esetre, ha kijárja, hogy a rendőrkapitány az ő ügyét kedvezően intézi el s öt szabadlábra helyezi.

A tegnap tartott tárgyaláson beismerte a vádlott, hogy 10 koronás ígéretet tett, de azzal védekezett, hogy egy régi kihágási ügyből kifolyólag tartozott 10 koronával, azt hitte, hogy ezt követelik tőle s ezért ígérte ezt a 10 koronát. Kráhm László és Szabó Lajos rendőr azonban a vádat igazolták.

A törvényszék Farkas István dr. ügyész vádbeszéde után a B. T. K. 470. §-nak 1. bekezdése alapján megvesztegetés vétségében vétkesnek mondta ki s ezért 14 napi fogházra s 20 korona pénzbüntetésre ítélte.

Vádlott és védője, Gerő Gusztáv dr. ügyvéd az ítélet ellen semmiséget jelentettek be.

Farkas István dr. ügyész megnyugodott az ítéletben.

HIREK

* **Egyházmegyei hírek.** Gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök Szabados Antal ujmisést ideiglenesen az egyházmegyei hivatalban alkalmazta, a másik ujmisésről: Borbás Pálról úgy rendelkezett, hogy a bécsi Augustineumban folytassa magasabb hittudományi tanulmányait.

* **Katonai kitüntetés.** A hivatalos lap közli, hogy a király Furgyik György 70. gy. e. beli tart. főhadnagyot a legfelső dicséret elismerésben részesítette.

* **Konkurzus.** Julius 1. évi lesz az egyházmegyei papnövendékek közé felvételtől óhajtok felvételi vizsgálatára. Azok az ifjak, akik legalább a gimnázium 6-ik osztályát bevégezték, keresztlevéllel és az utolsó iskolai évről szóló bizonyítvánnyal felszerelve személyesen jelentkezzenek a vizsgálat előtti napon az egyházmegyei hivatalban. A magyar püspöki kar megállapodása szerint idegen egyházmegyeiből valók csak feltételesen vétetnek fel s illetékes püspökeik bizonyítványával vétetnek fel véglegesen.

* **Kozári Gyula előléptetése.** A hivatalos lap közli, hogy a király Kozári Gyula honvéd plebánost a VII. rangosztályba léptette elő.

* **Pályázat a bélfenyéri plebániára.** Gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök pályázatot hirdet a bélfenyéri plebánia javadalmára, mely Gresinczky Antal kanonoki beiktatásával üresedett meg. A pályázati határidő május 25. évi jár le. A pályázatokat az egyházmegyei hivatalnál kell beadni.

* **Előléptetések a hadseregben.** A hivatalos lap közli, hogy a király Ritter Károly (II.) 101. gy. e. beli századost őrnaggyá léptette elő. Tartalékos hadnagyok lettek: Moldován Aurél és Tauszig András 37. gy. e. beli és Manz Anáriját 70. gyalogezredbeli tart. zászlósok.

* **Házadómentesség meghosszabbítása.** A Pecs és Páris-patak rendezése, a Rulikovszky uti villaegyed és a Kertváros létesítése alkalmából Nagyvárad városa az ezen újabb létesítmények körzetében levő, újonnan épült, vagy építendő házakra a házadómentesség kitolását, illetve kivételes házadómentességet kért. A pénzügyminiszter tegnap értesítette a várost, hogy a kért mentességet három évre megadta, illetve a törvényes házadómentességet a számok szerint megnevezett házakra 3 évvel meghosszabbította, tekintettel ezen környékek fejlődésére.

* **Pályázat a Sz. József-intézetbe.** A nagyvárad Szent József intézet alapítványos helyeire a pályázati határidőt gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök július 15. ikéig tűzte ki. A pályázók folyamodványaitak keresztlevéllel, iskolai, szegénységi, orvosi és védhímlőoltási, illetve újraoltási bizonyítvánnyal felszerelve július 15. ig az egyházmegyei hivatalba küldjék be. A Szent József intézet alapítványos helyei között van a Vinkler-féle alapítvány, melyre az alapítónak rokonságából származó róm. kath. vallású fiú vehető fel, ha az alaptörvénynek még nem elegendő jövedelmét évenként 120 koronával pótolja.

* **Előléptetések a honvédségnél.** A hivatalos lap közli, hogy a király Medzibradszky Gáspár, Peiser Leo és Jandó Pál 4. népfelkelő gyalogezredbeli hadaagyokat népfelkelő főhadaagyokká léptette elő.

* **Leány egyesületi hangverseny.** A megyehaza dísztermében ma, szombaton este fel 7 órakor tartja hangversenyét a leány egyesület, a 70-ik gyalogezred zenekarának közreműködésével, amely ez alkalomra külön, új, szép számokat tanult be. Van ez évzáró hangversenynek külön zenei eseménye, Palánkay Margit, az orsz. zeneakadémia opera tanszakának növendékének szereplése ki ez alkalomra az egyesület meghívására jött le az akadémia engedelmével, hogy az egyesület ünnepélyének fényét emelje. Az opera tanszak e remek készütségű növendékének, gyönyörű erős, csengő soprán hangja van. Akik tegnap tőle a próbán Gordigiani, Massenó, Csiky és Brams dalait hallották, nagy jövőt jósolnak a fiatal művésznőnek. Palánkay Margitot ma már Budapesten is mint a jövő egyik nagyobb énekesnőjét üdvözlük minden egyes fellépésén.

A forradalom kitört Portugáliában.

Budapest, május 12. (Saját tud.) A forradalom Portugáliában kitört. A portugál-angol kábel szerda óta nem működik s híreket nem kap Anglia.

Az oroszokat offenzivára ösztökélik.

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A cár a frontra nagy változások várhatók. Az angol és francia követek erőlyesen felszólították Oroszországot, hogy offenzívát kezdjen a nyugati front tehermentesítésére, mert ez szerződéses kötelezettsége. A cár Nikolajevics Miklóst hívatta s tanácskozott vele a nagy offenzíváról.

Az angol hóhér irgalmatlan.

Budapest, május 12. (Saját tud.) A Reutér jelenti: A dublini főparancsnokság közhírré teszi: Tekintettel az ir felkelők vakmerőségeire, a nagy anyagi és erkölcsi kárra, amit okoztak, a legsúlyosabb büntetéseket alkalmazzák az irekkel szemben. Reméti, hogy elriasztják őket elég erélyes rendszabályokkal a további felkelésektől.

* **Pályázat a tanítóképző internátusába.** Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök legutóbbi körlevelében pályázatot hirdet a nagyvárad-i róm. katolikus tanítóképző intézet internátusában megüresedő fizetéses és ingyenes helyekre. A fizetéses helyeken a lakásért és ellátásért havi 40 korona fizetendő. Pályázhatnak azok az ifjak, kik életüknek legalább 14 évét betöltötték s valamely középiskolának legalább 4 ik osztályát elvégezték. A foyamadványokat kérésztelvével iskolai, szegénységi, orvosi és himlő oltási bizonyítvánnyal felszerelve s az egyházmegyei hatóságokhoz intézve július 1-ig az intézeti igazgatósághoz (Csengeri utca 2. szám) kell benyújtani.

* **Ránffy ezredes temetése.** — Ránffy Zsigmond temetéséről ezidőszereint még nem történt semmiféle intézkedés. A gyászoló család tagjai tegnap éjjel érkeztek haza és csak ma reggel teszik meg az intézkedéseket az elhunyt eltemetése iránt. A koporsó mára virradóra érkezett szintén Nagyváradra és valószínű, hogy ma délután 4 órakor helyezik nyugalomra.

* **Az első szakosztály ülése.** Biharvármegye törvényhatósága tudvalevőleg a jövő héten szerdán, rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyainak előkészítése végett az első szakosztály kedden ülést fog tartani. A szakosztály tagjait tegnap hívta össze az alispán.

* **Tombola a Püspök-fürdőben.** A pénzügyminiszter tegnap rendeletileg értesítette Fráter Barnabás alispánt, hogy megengedte a Püspökfürdő tulajdonosának, hogy a fürdői vendégek szórakoztatására ott tombolát rendezhessen. A tombola rendezésére az ide vonatkozó miniszteri rendelet az irányadó. A tombolajáték teljesen új lesz a Püspök-fürdőben, ami szintén azt bizonyítja, hogy az idén igen mozgalmas és változatos élet köszönt be az eddig ok nélkül mellőzött fürdőbe.

* **Egy orosz elütött a vonat.** Mezőtelegden a vasuti pályafenntartásnál dolgozott Szmirnov Demirov 35 éves orosz fogoly. Mikor berobogott a vonat, elütötte az orosz, aki meghalt. A nyomozást a ssendőrség megindította.

* **Adományok a Cselédotthonra.** Ugy az élet, mint a szocialis irodalom hárcm irányban látja, tapasztalja a mai helyzet súlyos voltát: 1) A megbízható és erkölcsös családok száma apad; 2) mindig növekszik a bér és mégse szűnik meg az elégedetlenség; 3) a cseléd tudatlansága vagy nagy igénye, a közvetítő üzleti érdeke ellensége a cseléd állandóságának, ez ötletszerűen változtatja a helyét. Ezek szomorú tények, amelyeket mindenki elismer, kinosan érez. A Nagyvárad-i Katolikus Nővédő Egyesület a legszebb és legnehezebb célt tűzi ki, amikor ezen állapotokat gyógyítani akarja. A közönség még mindig nem landolt el az egyesület mozgalmának a támogatásában, amit hálával és köszönettel hirdet a bizottság az új adományok közlésével: galgóczi dr. Schöber Beláné (Budapest) 50, Gálffy Sándor 50, Eleméry Ferencné 20, dr. Székely István (Budapest) 20, Tóth Mihályné (Szalárd) 10, Bartha Lászlóné 10, Andor Jolán 10, Szkuba Gyuláné 5, Szabó Jánosné (Várad-szöllős) 5, Kiss Gyuláné 5, Juricskay Bernáné 4, öz. Kópar Józsefné 3, Hevessy Gyuláné ivén 360, Tobben 220, Korn Margit, ifj. Szabó János, Ridi Károlyné, Ridi György, Ridi Sándorné, Huva Jánosné, dr. Ardelean Jusztioné, Szabó Erzsébet, Mihály Jenő 2—2 korona, Juricskay Lászlóné 1 korona. Összesen: 216 korona 80 fillér.

* **Kabare-délután a Félix-fürdőben.** A Félix fürdői labadozó csapat beugronaí folyó hó 14 én délután 3 órakor a fürdővendéglő nagytermében a Vörös-Kereszt alapja javára kabare-délután rendez és a jótékony célra tekintettel a nagyközönség szives pártfóását kéri a rendezőség. Műsor: Nyitány. Éneklük a katonák. Szavalat, előadja Fuzik Ernő. Népdalok. Éneklük Papp Mihály, hegedűn kíséri Petrovics Z-ivojin. Gyöngyélet. Katonai életkép 2 felvonásban. Cigány a bíró előtt. Eine fidella Gerichts Sitzung. (Humoros bírósági jelenet.) Belépti díj 1 korona; felfűzetés köszönettel fogadtatik és hírlapilag nyugtáztatik.

* **A Royal kávéházban,** ma és a következő napokban Oláh Rudy országos nevű szolista teljes zenekarával hangversenyez.

A legjobb molyirtó szerek u. m. mirt, Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpetin, Z. cherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

x **Helybeli** nagy vállalatnál 10—15 mázsa makulatur papir eladó. Arajánlatokat a kiadóba kérünk.

* **Aszódy** Rákóczi uti kávé és tea üzletében nagy mennyiségű bor, konyak, rum, tea és likőr árak raktáron vannak, a háboru előtti árakban lesznek kiszolgálva. Vigyázat orsolya Zárda épület. (Telefon 6 10) 1 kiű kész kávé cukorral. 5 kor.

A **hustrágaság** folytán a halkonzerv tápláló és olesó. Kapható kizárólag Aszódy halüzletében Kossuth utca saspaszás.

x **Poloskeirtó NOXIM** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **Butorozott szobák és lakások** modern berendezéssel, hosszabb vagy rövidebb időre kiadó. Nagy Sándor-utca 4.

* **Gyurjad Gyurka.** Pizskáld ki Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter vize zug. Csukaszürke ember. Háborus. mozifelvevő. Rendkívül érdekes lemez ujdonságok Rákóczi ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, hurkülönlegességek. Gramafonok, hangszerek olesó szakszerű javítása.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton délután: Cigányprimás.
Szombaton este: Lyon Lea. Mándokya Panni felléptével.)
Vasárnap délután: Tatárjárás (Vajnoveszky Vilma felléptével.)

Vérszerződés.

Galambos János, a „Vérszerződés” szerzője nemes célt tűzött maga elé szindarabja megírásakor: a magyarság és a románság közti megértés, közeledés, testvériség ápolását. Megtalálta hozzá a kellő keretet a mai világháboruban, a mikor a magyar ezredékben magyarok és oláhok egymás mellett küzdenek a magyar hazáért. Ezt a harcban megerősödött testvériséget viszi színre a szerző.

A darab magja természetesen szerelmi történet, ugyancsak e tendencia szolgálatában. Galambos drámája elég jól megírt, hatásos, komoly darab; nem gyakorlott szinpadai író munkája, az látszik a technikaiján, de író emberé, az bizonyos. Néhány jelenete igen szépen sikerült, dikciója általában lendületes, meg-megeszillan a humor is, szóval olyan kezdet a szinpadon, melynek érdemes a folytatását várni. Csak kevesebb vezércikkyszerűség, inkább több több elevenséget a cselekménybe!

A szereplők: Bihar Ákos, Tóth Elek, Polgár Mariska, Varsa Gyula, Sik Rezső, Bánházy Teréz, Bihar Sándor, H. Körössy Juci, Dózsa István jó alakításokkal sokban hozzájárultak a bemutató sikeréhez. A közönség tapsaival egyaránt honorálta a szerző szép célját, óriási készségét és a szereplők komoly, sikeres igyekvését.

Szombat délután előadást tart a színház, amely alkalommal a már ismert szereposztással a Cigányprimás kerül színre.

Vajnoveszky Vilma legközelebb vasárnap délután a Tatárjárás Mogyoróssy önkéntesének szerepében lép fel.

A derék Fridolin bemutatója.

Vasárnap este zajlik le a színházban a budapesti Népoperaiban csak két nappal ezelőtt fényes sikerrel bemutatott operette: A derék Fridolin premierje. A végtelen kedves és derűs mesén kívül a legfölbemászóbb operette zeneszámok teszik élvezetessé ezt a színpadi alkotást, amely hamarosan igen népszerű lesz. Feltétlen sikerre tarthat számot az Oh Micikém!... refrénű dal, amelyet Zsigmondy Anna és Tompa Béla énekelnek, az Egyet rikkant rá a Jancsi! amely szintén Zsigmondy és Tompa egy kiváló száma. Bájos a Sik Rezső és Zsigmondy duetteje is, amelyet rövidesen színtéren hosszában fognak dudolni Nagyváradon.

Legujabb táviratok.**Valonát bombázták az olaszok.**

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) A Matin jelentése szerint igen erős olasz flotta jelent meg Valona előtt s bombázta az ellenséges állásokat. Félőrai lövöldözés után a hajóhad sértetlenül visszavont.

A vitéz franciák győznek Görögországban.

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) A Wolff ügyüokség jelenti: A Tove Tepe erődöt (Dmir Hiszántól északra) francia csapatok, nem törődve a görög csapatok tiltakozásával, megszállták.

Egy örült mohamedán merénylete.

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Teheránban Dsemal bej mohamedán merényletet követett el a teheráni osztrák-magyar követ ellen. Nem sikerült azonban őt megsebezni.

A furunkulózis a politikában.

Budapest, május 12. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Delbrück német birodalmi államtitkár egészségi okokból lemond állásáról. Furunkulózisa van. Utóda tekintetében csak később döntenek.

SZERKESZTOI POSTA.

V. K. Igaza van; ha a fürdői vonatközlekedésnél panasz van, ez nem a belényes—vaskóhi vasutnak szól, mert a vasut üzemét a MÁV kezeli. A MÁV pedig most elsősorban katonákat és löszert szállít. De azért nem kellene a fürdővasutnak sem mostoha gyermeknek lennie.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KAROLY.

Eladó széna.

Várostól 10 percnyire.

Cím a kiadóban.

VIGADÓ URÁNIA

mozgó színház
Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

mozgófénykép-színház
Saspassage.

szombaton, május 13-án

szombaton, május 13-án

A FLÖRT.

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Ne játszd a tűzzel!

Színjáték 3 felvonásban.
Főszereplő Waldemár Psilander.

A tudomány hatalma.

Misztikus dráma 2 felvonásban.

A titokzatos sugarak.

Hatásos dráma 3 felv.

Eiko-hiradó,
legujabb háborus felvétel.

Mester-hét háborus
aktualitások.

Keddtől a Vigadó mozgószínházban nagyobb átalakítások és renoválások miatt csak szombat, vasárnap és ünnepnapon tartatnak előadások.

Kedvezményes jegyek kaphatók. a Sipos-féle bémer-téri dohánytözsében.

Teljes 2 órás műsorok. Remek szellőztetők. Buffé. Telefon 12-21.

Az előadások kezdete hétköznap pont fél 5 órakor, vasárnap és ünnepnapokon d. u. 3 órakor.

HELYÁRAK: Páholy-ülés 1 kor. 50 fill. Zsölye 1 kor. Támlásszék 80 fill. II. hely 60 fill. III. hely 40 fillér.

Katonák örmesterig és gyermekek félhelyáru jegyet váltanak.

HELYÁRAK:

Kedvezményes jegyek Sipos tözsében Bémer-tér kaphatók.

Páholy 6 személyre 6 K. Föntartott hely 1 K. I. hely 80 fill. II. hely 60 fill. III. hely 40 fill. Katonák és gyermekek a helyáruk felét fizetik.

Ferolin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1.20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

KISS DÁVID és TSA. RTG.

Nagyváradon, Rákóczi-ut.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főárúsitói.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték XXXVI. ciklusa f. év május hó 24-én és 25-én kezdődő I-osztály huzására

ajánljuk szerencsés sorsjegyeinket

110,000 sorsjegy után 55,000 nyeremény kerül kifizetésre 14.459,000 korona készpénzben.

Az eredeti sorsjegyek árai:

egész	kor. 12—
fél	” 6—
negyed	” 3—
nyolcad	” 1.50

Vidékre szives megrendelések utánvétellel avagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében teljesítenek.

Régi ügyfeleinknek az eddig birt számú sorsjegyeket rezerváltuk és kérjük azokat legkésőbb f. hó 20-ikáig átvenni szives kedjenek, mert ezen időponton túl tekintettel a keresletre a sorsjegyeket mások igényeinek kielégítésére fordítandjuk.

Kiss Dávid és Trsa. rtg.
Nagyváradon.

300—1916. vht. sz.

Árverési hirdetmény.

A margitai kir. járásbíróség 1916 Pk. 599/5. számú végzése folytán közhírre teszem, hogy a néhai Kerecsi János volt lükii lakos hagyatékához tartozó a hagyatéki leltár 1 tétele alatt fölvetett 2200 kor. becserített 2 darab ökör az 1916 május hó 18-ik napjának délelőtti 9 órakor Lükii községben fogatosítandó hagyatéki lírói árverésen fog a legtöbbet ígérőnek eladatni.

A vételár mely Lükii község előjárósága által megálapítandó rendes piaciárúnál kevesebb nem lehet azonnal és készpénzben lesz kezeimhez lefizetendő.

Erről az érdekelteket és Lükii község előjáróságát értesitem utóbbi azzal, hogy az elárverendő 2 ökör rendes piaciárát igazoló bizonyítványt nekem az árverés fogatosítása előtt mutassa be és a vételár átvétele végett az árverés színhelyén jelenjen meg — egyben az árverésnek dobszó mellett előzetes meghirdetéséről gondoskodik.

Margitja, 1916 évi május hó 8-án.

Jóny Lajos,

kir. bir. vhtó.

Kiadó Kossuth u. 2. sz. házban a Kertész S. Sándor féle üzlethelyiség s ugyanott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

Legrégibb és legmegbízhatóbb nyaralási vállalat!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni a célra épült és fővárosi mintára berendezett

molykár elleni megóvó és biztosító vállalatomra.

Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett, bármily értékes ruhákat, szőrmé árakat, függönyöket, szőnyegeket stb. Azokat saját műhelyemben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kiváncsokra azokért érte küldök. Az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van. Becses pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

ZBORAY GYULA és TSA.

szűcs üzlete.

Fő-utca 7. sz. Telefon 947. sz.

Telep: Körös-utca 32. (Saját ház.)

Haltenberger Vilmos

Az 1810-ban alapított Kassai Haltenberger Béla gyárnak volt önálló vezetője, kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyárának felvételi üzlete: Rákóczi-ut. 7. Orsolya-palota.

Bármily viselt férfiöltöny ujjá lesz, száraz vegytisztítás által.

Tisztított és festett férfiruha vasalásra és javításra külön szabó osztály.

Feketére bármily ruhanemű, világosság, eső és izzadás ellen (vászonneműek moshatóra) legszebben festhető. Gyász esetben 24 óra alatt.

Kézimunka, függöny különös gonddal. Kelengyenemű elsőrendű kivitelben.

Háziruha sima darabok átvasalásával kilonkinti árban, szavatolt Chlormentes tiszta szappan eljárással.

Különlegesség! Katonai csukaszürke egyenruhák átfestése (licheht) tökéletes kivitelben. **fény és eső állóan.**

Postai megbízások soron kívül eszközöltetnek!

Felvételi üzlet telefon száma: 14-69. Gyári telefon: 34.

Szives megbízást kér:

Haltenberger Vilmos.